

Overligger: Betydning af indvandring for modtagerlandene

– Resultater fra review af den økonomiske forskning

Baggrund

Der er udarbejdet en forskningsoversigt om betydningen af indvandring på arbejdsmarkedet i modtagerlandene¹ med fokus på effekten af omfanget af indvandring på indfødtes løn og beskæftigelse.

Litteraturstudiet omfatter både højt- som lavtuddannede indvandrere på arbejdsmarkedet. Der kan derfor ikke drages konklusioner om højtuddannet arbejdskraftsindvandring alene. Borgere fra tredjelande, der i dag får ophold i Danmark med henblik på beskæftigelse, er altovervejende højtuddannede. Idet der er tale om både danske og udenlandske studier, kan resultaterne desuden ikke overføres direkte til det danske arbejdsmarked.

Samlet set gennemgår litteraturstudiet 71 publicerede danske og udenlandske effektstudier med mere end 2.000 delresultater. Studierne omfatter indvandrere, der er i arbejde, uanset opholdsgrundlag mv., og inkluderer således også flygtninge og familiesammenførte, der ikke er indvandret med beskæftigelse som hovedformål. Indvandrere er defineret som individer, der er født i et andet land end det, de bor i, og indfødte er den øvrige befolkning.

Der er udarbejdet en samlet metaanalyse af resultaterne på tværs af studierne, som sammenregner studierne konklusioner under hensyntagen til deres kvalitet mv. Endvidere skal der tages forbehold for, at analysens konklusioner ikke skelner mellem virkninger på kort og lang sigt.

Hovedresultater

De empiriske studier viser, at indvandring har en svag positiv effekt på den samlede, gennemsnitlige *lønudvikling* for indfødte lønmodtagere². Der er

¹ Mette Foged, Linea Hasager og Vasil Iliyanov Yassenov (2018): *Litteraturstudie om virkninger af udenlandsk arbejdskraft*. Københavns Universitet

² Indvandrere er defineret som individer, der er født i et andet land end det, de bor i, og indfødte er den øvrige befolkning. Studiet sonderer dermed ikke mellem efterkommere og etniske danskere.

usikkerhed om den præcise stigning, men på tværs af de forskellige opgørelsesmetoder er effekten positiv.

Der er stærkt empirisk belæg for, at indvandring påvirker *lønspredningen* blandt de øvrige lønmodtagere. Metaanalysen viser, at den *relative løn* falder for de grupper på arbejdsmarkedet, hvor indvandringen er størst. Der er usikkerhed om det præcise fald, men på tværs af opgørelsesmetoder er effekten negativ. Idet litteraturreviewet ikke skelner mellem effekter på lang og kort sigt, er det dog usikkert, hvorvidt dette er en varig effekt.

Man kan ikke konkludere, at uligheden stiger med indvandring. Effekten på uligheden afhænger af, hvor i indkomstfordelingen indvandringen er koncentreret.

De empiriske studier viser på, at indvandringens effekt på den samlede *beskæftigelse* blandt den indfødte befolkning er negativ, men meget begrænset.

Der er ikke empirisk belæg for, at indvandring sænker den relative beskæftigelse for de grupper på arbejdsmarkedet, hvor indvandringen er størst. Generelt er litteraturen præget af usikkerhed på dette punkt.

Der er stærkt empirisk belæg for, at lønmodtageres og virksomheders dynamiske adfærd begrænser den direkte effekt af indvandring på løn og beskæftigelse og trækker i retning af mindre negative effekter, end der ville have været uden denne tilpasning. Der er i den forbindelse evidens for, at:

- Indvandrere og den øvrige befolkning er koncentreret i forskellige job
- Tidligere indvandrere rammes hårdere end indfødte af ny indvandring
- Den øvrige arbejdsstyrke ændrer jobfunktion som følge af indvandring. Hvis indvandringen til et land fx primært består af ufaglærte borgere, vil der være en tilbøjelighed til, at den indfødte arbejdsstyrke flytter sig mod jobs, som kræver flere kompetencer.
- Indvandring påvirker virksomheders investering i kapital og ny teknologi, afhængigt af arbejdskraftindvandringens karakteristika, herunder kompetenceniveau.
- Højtuddannet indvandring påvirker innovation og produktivitet positivt.